

Інформаційні та інноваційні технології в забезпеченні й організації освітнього процесу: тези доповідей і наукових повідомлень учасників ІХ конференції школи педагогічної майстерності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2015. – 102 с.

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2015

них інтернет-ресурсів (часто не надаються будь-які посилання на конкретних авторів запропонованих текстів), недостатня кількість цих ресурсів, адаптованих для широкої студентської аудиторії.

Слід враховувати популярність серед студентів російських пошукових систем, що теж породжує певні проблеми під час роботи. При цьому втягнення в потужніший російський інтернет-ресурс має ще й ідеологічну складову. Особливо це стосується історії культури, адже стало очевидним, що трактування певних культурних процесів українськими і російськими науковцями сьогодні має суттєві відмінності.

До того ж особливо важливим питанням видається якість інтернет-ресурсів. Саме тут і набуває більшої значущості роль викладача, який може надати корисні поради студентам, спрямувати їх пошукову діяльність, маючи відповідний досвід.

Тим не менше, накопичені напрацювання у сфері упорядкування історико-культурних матеріалів забезпечують доступ до відоцифрованих текстів, унікальних архівів та відкривають великі можливості для опанування української культурної спадщини.

О. Серeda, канд. юрид. наук, асист.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Дистанційне навчання в Україні набуває інтенсивного розвитку. Цей процес пов'язаний зі створенням розгалужених інформаційних ресурсів та встановленням зв'язків із низкою європейських відкритих університетів. Нині кожна європейська країна має низку навчальних закладів, що реалізують дистанційні програми.

Важливу роль у процесі розвитку дистанційного навчання відіграє Європейська асоціація університетів з дистанційним навчанням (далі – ЄАУДН). Вона заснована в січні 1987 р. для того, щоб прискорити й підтримати запровадження європейсь-

кої мережі дистанційного навчання на вищому рівні. Як результат, було створено Європейський відкритий університет: 17 організацій-членів з 15 країн включають до себе відкриті університети, факультети в університетах (де навчання ведеться дистанційно або проводяться наукові дослідження у сфері дистанційної освіти), факультети в установах, залучених до процесу дистанційного навчання. Нині близько 65 000 студентів зареєстровані в установах ЄАУДН. Понад 3000 викладачів залучені до процесу розробки й презентації курсів через 875 центрів навчання.

Місія ЄАУДН полягає також у заохоченні розвитку дистанційного навчання на вищому рівні в Європі; підтриманні двосторонніх і багатосторонніх контактів між викладачами університетів; організації співробітництва в галузі наукових досліджень, створенні курсів, обміні курсами й визнанні дипломів; розробці нових засобів і технологій дистанційного навчання; започаткуванні нових спільних проектів у цій галузі; поширенні доступу до можливостей вищої освіти в Європі.

Для досягнення цього ЄАУДН розробила програму дій, що є відгуком на нинішні потреби. По суті, робота Асоціації заснована на залученні всіх членів на однакових умовах, ураховуючи їх потреби.

Серед різноманітних заходів слід відзначити експертну програму EMPOWER. Вона була розроблена і запроваджена у 2014 р. спеціально для вишів із метою трансформації системи вищої освіти та налаштування їх на нові методи викладання, зокрема, такі як: 1) *змішана освіта або поєднання електронного навчання та навчання “face to face”*, а також навчання і викладання в межах грантів; 2) *on-line та гнучка освіта* в коротких чи ступеневих програмах; 3) *відкрита освіта, яка реалізується через вільний доступ за допомогою відкритих освітніх ресурсів MOOCs* (вільні он-лайн курси). Експерти ЄАУДН узгодили 10 кроків до забезпечення ефективної трансформації вищої освіти та функціонування нових методів викладання.

Крок перший передбачає те, що *цифрову освіту розглядатимуть в цілому*, тобто через необхідність взаємного використання цифрових досягнень головних трьох форм освіти –

власне на базі університету (on campus blended learning), протягом життя (on-line and flexible learning), відкритої освіти (масові відкриті он-лайн курси). Вони аргументують, що ефективність розробки нових методів викладання і педагогіки досягається об'єднанням базових методів; секрет у їх доповненні.

Другий крок – це *створення виконавчої ради інституту*, яка пропагувала б та втілювала б інновації.

Третій крок – *створення спеціального місця для розвитку*. Експерти пропонують застосовувати інноваційні методи в локальних межах (інститут чи викладач), і лише після успішної апробації, підлаштувати їх до навчальних програм і планів.

Четвертий крок – це *необхідність переконатися, що викладач є “стрижнем”*. Саме на викладача покладено весь успіх освіти в цілому. Програма – це інструмент. Відтак експерти надають пріоритет викладачам із високим індексом цитування як таким, що здатні збирати мільйонні аудиторії.

П'ятий крок – *організувати структуру підтримки навколо викладача*. Адже викладач є стрижнем освіти, однак він не може і не повинен робити все самостійно. Слід підкреслити роль IT-спеціалістів як частини в одному цілому. Тому необхідно проводити політику єдиного колективу, в якому всі підтримують якість освіти.

Шостий крок – *розмежувати інструмент та зміст*. Освітні інструменти чи програмне забезпечення не повинні обмежуватися викладачем чи навчальними планами.

Сьомий крок – *використовувати навчальну аналітику*, акумульовану інформаційними системами. Восьмий – *серйозно ставитися до безпеки та конфіденційності*. Дев'ятий – *оцифрування освіти*, а десятий – *навчання викладачів*.

Таким чином, головною умовою ефективного запровадження інноваційних методів дистанційної освіти є професійна майстерність викладача, підтримана інформаційними ресурсами навчального закладу.